

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

14. juuni 2012*

Direktiiv 93/13/EMÜ — Tarbijalepingud — Ebaõiglane viivitusintressi tingimus —
Maksekäsu menetlus — Siseriikliku kohtu pädevus

Kohtuasjas C-618/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Audiencia Provincial de Barcelona (Hispaania) 29. novembri 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 29. detsembril 2010, menetluses

Banco Español de Crédito SA

versus

Joaquín Calderón Camino,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees A. Tizzano (ettekandja), kohtunikud M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits ja M. Berger,

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 1. detsembri 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Banco Español de Crédito SA, esindajad: advokaat A. Herrador Muñoz, advokaat V. Betancor Sánchez ja advokaat R. Rivero Sáez,
- Hispaania valitsus, esindaja: S. Centeno Huerta,
- Saksamaa valitsus, esindajad: J. Kemper ja T. Henze,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Owsiany-Homung ja E. Gippini Fournier,

olles 14. veebruari 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse

1 Eelotsusetaotluses palutakse tõlgendada:

- nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, lk 29; ELT eriväljaanne 15/02, lk 288) artikli 6 lõiget 1;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/22/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta (ELT L 110, lk 30) artiklit 2;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus (ELT L 399, lk 1), sätteid;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediitdilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, lk 66), artikli 5 lõike 1 punkte l ja m, artikleid 6, 7 ja artikli 10 lõike 2 punkti l; ja
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, lk 22), artikli 11 lõiget 2.

2 See taotlus on esitatud Banco Español de Crédito SA (edaspidi „Banesto”) ja J. Calderón Camino vahelises kohtuvaidluses, mis puudutas poolte vahel sõlmitud tarbimislaenu lepingu alusel maksmisele tulevaid summasid.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

Direktiiv 87/102/EMÜ

3 Nõukogu 22. detsembri 1986. aasta direktiivi 87/102/EMÜ tarbijakrediiti käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (ELT 1987, L 42, lk 48; ELT eriväljaanne 15/01, lk 326) artiklis 6 oli sätestatud:

„1. Olenemata artikli 2 lõike 1 punktis e sätestatud erandist, mille kohaselt krediidi- või finantseerimisasutuse ja tarbija vahel on sõlmitud leping krediidi andmiseks ettemaksena jooksvale arvele, välja arvatud krediitkaardiarved, tuleb tarbijale esitada lepingu sõlmimise ajal või enne lepingu sõlmimist järgmine teave:

- krediidilimiit, kui see on olemas,
- aastane intressimäär ja lepingu sõlmimise hetkest kohaldatavad maksud ning tingimused, mille alusel neid võib muuta,
- lepingu lõpetamise menetluskord.

Kõnealune teave kinnitatakse kirjalikult.

2. Peale selle tuleb lepingu kehtimise ajal teatada tarbijale kõigist aastases intressimääras või asjakohastes maksudes tehtud muudatustest nende muudatuste tegemise ajal. Kõnealust teavet võib esitada kontoväljavõttena või ükskõik millisel muul liikmesriikidele vastuvõetaval viisil.

3. Nendes liikmesriikides, kus arvelduskrediidid on vaikival nõusolekul lubatud, peavad kõnealused liikmesriigid tagama, et tarbijale teatatakse aastane intressimäär ja kohaldatavad maksud ning kõik nendes tehtavad muudatused, kui arvelduskrediit kestab üle kolme kuu.”

4 Sama direktiivi artiklis 7 on sätestatud:

„Kauba omandamiseks antud krediidi puhul kehtestavad liikmesriigid kauba tagasivõtutingimused, eelkõige juhul, kui tarbija ei ole nõusolekut andnud. Peale selle tagavad nad, et juhul, kui krediidiandja võtab kauba tagasi, koostatakse lepinguosaliste vahel arve nii, et tagasivõtt ei tooks kaasa alusetut rikastumist.”

Direktiiv 93/13

5 Direktiivi 93/13 põhjenduses 12 on märgitud:

„praegused siseriiklikud õigusaktid võimaldavad ette näha üksnes osalist ühtlustamist; käesolev direktiiv hõlmab eelkõige ainult neid lepingutingimusi, mille suhtes ei ole eraldi kokku lepitud; liikmesriikidel peaks olema võimalus asutamislepingu sätteid arvesse võttes kindlustada tarbijatele kõrgem kaitstuse tase siseriiklike õigusnormide abil, mis on käesoleva direktiiviga ettenähtud õigusnormidest rangemad”.

6 Viidatud direktiivi põhjenduses 21 on märgitud järgmist:

„liikmesriigid peaksid tagama, et müüja või teenuste osutaja ning tarbija vahel sõlmitud lepingud ei sisaldaks ebaõiglasi tingimusi ning et juhul, kui selliseid tingimusi on siiski seatud, ei oleks need tarbijale siduvad ning leping oleks kõnealustel tingimustel lepinguosalistele siduv ainult juhul, kui seda on võimalik jätkata, ilma et see sisaldaks ebaõiglasi tingimusi”.

7 Sama direktiivi põhjenduses 24 on täpsustatud:

„liikmesriikide kohtutel või haldusasutustel peavad olema piisavad ja tõhusad vahendid, et ebaõiglaste tingimuste seadmist tarbijalepingutes takistada”.

8 Direktiivi 93/13 artiklis 6 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid sätestavad, et ebaõiglasel tingimused lepingus, mille müüja või teenuste osutaja on [...] tarbijaga sõlminud, ei ole [siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimustel] tarbijale siduvad ning [et leping jääb muus osas pooltele siduvaks, kui see saab kehtida ka ilma ebaõiglase tingimuset]. [Tsitaati on parandatud Euroopa Kohtus, kuna direktiivi eestikeelne tõlge on ebatäpne.]

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et tarbija ei kaota käesoleva direktiiviga pakutavat kaitset põhjusel, et lepingu suhtes kohaldatavaks õiguseks valitakse kolmanda riigi õigus, kui leping on ühe või mitme liikmesriigi territooriumiga tihedalt seotud.”

9 Viidatud direktiivi artikli 7 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid tagavad, et tarbijate ja konkurentide huvides oleksid olemas piisavad ja tõhusad vahendid, et lõpetada ebaõiglaste tingimuste seadmine lepingutes, mis müüjad või teenuste osutajad tarbijatega sõlmivad.”

10 Sama direktiivi artiklis 8 on sätestatud:

„Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi reguleerimisalas vastu võtta või säilitada [EÜ] asutamislepingule vastavad rangemad sätted, et tagada tarbijate kaitstuse kõrgem tase.”

Direktiiv 2005/29

11 Direktiivi 2005/29 artikli 11 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad piisavad ja tõhusad meetmed ebaausate kaubandustavade vastu võitlemiseks, et tugevdada käesoleva direktiivi sätete järgimist tarbijate huvides.

[...]

2. Lõikes 1 nimetatud õigusnormide kohaselt annavad liikmesriigid kohtutele või haldusasutustele järgmised volitused, kui nad kõiki asjaga seotud huve ja eelkõige avalikku huvi arvesse võttes peavad vajalikuks:

a) nõuda ebaausate kaubandustavade lõpetamist või algetada asjakohane kohtumenetlus nende lõpetamise nõudmiseks

või

b) kui ebaausat kaubandustava ei ole veel kasutatud, kuid seda kavatsetakse peatselt teha, nõuda selle tava keelamist või algetada asjakohane kohtumenetlus selle keelamise nõudmiseks,

isegi kui puuduvad tõendid tegeliku kahju või ettevõtja kavatsuse või hooletuse kohta.

Samuti näevad liikmesriigid ette kiirendatud korra, mille kohaselt võidakse esimeses lõigus nimetatud meetmeid rakendada:

— ajutistena

või

— lõplikena,

kokkuleppel, et iga liikmesriik valib nende kahe võimaluse vahel.

[...]”.

Määrus nr 1896/2006

12 Määruse nr 1896/2006 põhjenduses 10 täpsustatakse:

„Käesoleva määrusega kehtestatud menetlus peaks kujutama endast lisa- ja valikulist vahendit nõude esitajale, kellel on jätkuvalt võimalus kasutada siseriikliku õigusega sätestatud menetlust. Seega ei asenda ega ühtlusta käesolev määrus olemasolevaid mehhanisme vaidlustamata nõuete sissenõudmiseks siseriikliku õiguse alusel.”

13 Määruse nr 1896/2006 artiklis 1 on sätestatud:

„1. Käesoleva määruse eesmärk on:

a) lihtsustada ja kiirendada menetlust ning vähendada menetluskulusid vaidlustamata rahalisi nõudeid käsitlevate piiriüleste juhtumite korral, luues Euroopa maksekäsumenetluse,

ning

b) lubada Euroopa maksekäskude vaba ringlust kõikjal liikmesriikides, kehtestades miinimumstandardid, mille järgimine võimaldab maksekäsu täitmise liikmesriigis vältida mis tahes ebavajalikke vahemenetlusi enne maksekäsu tunnustamist ja täitmist.

2. Käesolev määrus ei takista nõude esitajat esitamast nõuet artikli 4 tähenduses, kasutades selleks liikmesriigi õiguse või ühenduse õiguse alusel lubatud muud menetlust.”

Direktiiv 2008/48

14 Direktiivi 2008/48 artikkel 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada tarbijakrediiti käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatavaid aspekte.”

15 Selle direktiivi artikli 5 lõikes 1 on sätestatud:

„Mõistliku aja jooksul enne tarbija sidumist krediidilepingu või mis tahes muu krediidilepingut puudutava pakkumisega esitavad krediidiandja ja vajaduse korral kredidivahendaja tarbijale krediidiandja poolt pakutud lepingutingimustele ning vajaduse korral tarbija eelistustele ja tema poolt esitatud teabele tuginedes vajaliku teabe, et tarbija saaks erinevaid pakkumisi võrrelda eesmärgiga teha krediidilepingu sõlmimise otsus kõiki asjaolusid arvesse võttes. [...]

Kõnealune teave täpsustab järgmisi andmeid:

[...]

l) kohaldatav viivisintressimäär maksetega hilinemise eest ja selle kohandamise kord ning vajaduse korral lepingu rikkumisest tulenevad kulud;

m) hoiatus seoses tasumata maksetest tulenevate tagajärgedega;

[...]”.

16 Sama direktiivi artikli 10 lõikes 2 on sätestatud:

„Krediidilepingus täpsustatakse selgelt ja kokkuvõtlikult järgmine:

[...]

l) kohaldatav viivisintressimäär maksete hilinemise eest sellisena, nagu seda kohaldatakse krediidilepingu sõlmimise ajal, selle kohandamise üksikasjad ja vajaduse korral lepingu rikkumisest tulenevad tasud;

[...]”.

Direktiiv 2009/22

17 Direktiivi 2009/22 artikli 1 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, mis on seotud artiklis 2 nimetatud ettekirjutust taotlevate hagidega, mille eesmärk on kaitsta tarbijate ühishuve I lisas loetletud direktiivide alusel, et tagada siseturu tõrgeteta toimimine.”

18 Nimetatud direktiivi artikli 2 kohaselt:

„1. Liikmesriigid määravad kohtud või haldusasutused, kes on pädevad otsustama artiklis 3 määratletud pädevate üksuste algatatud menetlustes, mille eesmärgiks on:

a) igasuguse rikkumise võimalikult kiire lõpetamine või ärakeelamine, vajaduse korral lihtmenetlusega;

[...]

2. Käesolev direktiiv ei piira kohaldatava õiguse osas rahvusvahelise eraõiguse normide kohaldamist; tavaliselt kohaldatakse selle liikmesriigi õigusakte, kus rikkumine alguse sai, või selle liikmesriigi õigusakte, kus ilmnevad rikkumise tagajärjed.”

Hispaania õigus

19 Hispaania õiguses oli tarbijate kaitse ebaõiglaste lepingutingimuste eest algselt tagatud tarbijate ja kasutajate kaitset käsitleva 19. juuli 1984. aasta üldseadusega 26/1984 (Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios, *Boletín Oficial del Estado*, edaspidi „BOE”, nr 176, 24.7.1984, lk 21686, edaspidi „seadus 26/1984”).

20 Seadust 26/1984 muudeti hiljem lepingute tüüptingimusi käsitleva 13. aprilli 1998. aasta seadusega 7/1998 (Ley 7/1998 sobre Condiciones Generales de la Contratación, *BOE* nr 89, 14.4.1998, lk 12304, edaspidi „seadus 7/1998”), millega võeti direktiiv 93/13 üle siseriiklikku õigusesse.

21 Kuninga 16. novembri 2007. aasta seadusandliku dekreediga 1/2007, millega kiidetakse heaks tarbijate ja kasutajate kaitse üldseaduse ja teiste täiendavate seaduste konsolideeritud versioon (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias, *BOE* nr 287, 30.11.2007, lk 49181, edaspidi „seadusandlik dekreet 1/2007”), võeti vastu muudetud seaduse 26/1984 konsolideeritud versioon.

22 Seadusandliku dekreeidi 1/2007 artiklis 83 on sätestatud:

„1. Ebaõiglased tingimused on algusest peale tühised ja arvestatakse, et neid ei ole kehtestatud.

2. Lepingu osa, mida tühisus mõjutab, muudetakse vastavalt tsiviilseadustiku artiklile 1258 ja hea usu põhimõttele.

Sellepärast muudab kohus, kes kõnealused tingimused tühiseks tunnistab, lepingut ja kasutab vahendaja õigusi poolte õiguste ja kohustuste suhtes, kui leping jääb püsima, ning selle kehtetuse tagajärgede suhtes, kui tarbijale ja kasutajale on tekkinud oluline kahju.

Ainult juhul, kui jõusse jäänud tingimused tekitavad poolte ebavõrdsuse, mida ei saa tasakaalustada, võib kohus tunnistada lepingu tühiseks.”

23 Tsiviilseadustiku artiklis 1258 on sätestatud:

„Lepingud sõlmitakse lihtsalt nõustumuse andmisega, muutes sellega kohustuslikuks mitte üksnes sõnaselgelt kokkulepitud tingimuste täitmise, vaid ka kõik tagajärjed, mis on oma laadilt kooskõlas hea usu, kaubanduspraktika ja seadusega.”

- 24 Mis puudutab maksekäsu menetlust, siis tsiviilkohtumenetluse seaduse (Ley de Enjuiciamiento Civil) selles redaktsioonis, mis kehtis põhikohtuasja aluseks oleva menetluse algatamise hetkel, sätestab artikli 812 lõige 1 maksekäsu menetluse kohaldamise tingimused järgmiselt:

„Maksekäsu menetlust võib kasutada iga isik, kes nõuab teiselt rahalise võla tasumist, mille tasumise tähtpäev on möödunud, mis on sissenõutav ja mille summa ei ületa 30 000 eurot, kui selle võla summa on kinnitatud järgmiste tingimuste alusel:

- 1) dokumentide esitamisega, sõltumata nende vormist, tüübist või andmekandjast, millele on alla kirjutanud võlgnik või millel on võlgniku tempel, tähis või kaubamärk või mis tahes muu füüsiline või elektrooniline märg, mis on pärit võlgnikult;
- 2) arvete, saatelehtede, tõendite, telegrammide, fakside või mis tahes muude dokumentide esitamisega, mille võlausaldaja on küll ühepoolset koostanud, kuid mida tavapäraselt kasutatakse krediidi ja võlgade dokumenteerimiseks seda tüüpi suhetes, mis esinevad võlausaldaja ja tema võlgniku vahel.

[...]”.

- 25 Tsiviilkohtumenetluse seaduse artiklis 815 „Nõude vastuvõetavus ja maksekäsk” on lõikes 1 sätestatud:

„Kui nõudele on lisatud artikli 812 lõikes 2 mainitud hulka kuuluvad dokumendid või kui need dokumendid kujutavad endast taotleja õigust toetavaid esmapilgul usutavaid tõendeid, mida kinnitas nõude sisu, siis kohustab kohtusekretär võlausaldajat maksma nõude esitajale 20 päeva jooksul ja esitama kohtule tõendid selle maksmise kohta, või ilmuma kohtusse ja selgitama kokkuvõtlikult vastuväites, miks ta ei loe end nõutud summa osas tervikuna või osaliselt võlgnikuks [...]”.

- 26 Tsiviilkohtumenetluse seaduse artikli 818 lõikes 1 on võlgniku vastuväite kohta sätestatud:

„Kui võlgnik esitab õigeaegselt vastuväite, lahendatakse vaidlus lõplikult pärast vastava menetluse lõppu ning tehtud kohtuotsus jõustub.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 27 J. Calderón Camino sõlmis Banestoga 28. mail 2007 laenulepingu 30 000 euro kohta (edaspidi „vaidlusalune leping”), et osta sõiduauto „leibkonna vajaduste katteks”. Laenuintressiks oli kehtestatud 7,950%, krediidi kulukuse aastamääraks 8,890% ja viivitusintressiks 29%.
- 28 Kuigi vaidlusaluse lepingu tähtaeg möödus 5. juunil 2014, leidis Banesto, et leping oli lõppenud enne seda kuupäeva, kuna 2008. aasta septembris ei olnud veel teostatud seitset kuumakset. Niisiis esitas Banesto 8. jaanuaril 2009 Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell’ile Hispaania õiguse alusel maksekäsu nõude 29 381,95 euro osas, mis vastas tasumata kuumaksetele, lepingujärgsetele intressidele ja kuludele.
- 29 Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell andis 21. jaanuaril 2010 määruse, milles ta märkis, et esiteks oli vaidlusalune leping liitumisleping, mis oli sõlmitud ilma tegelike läbirääkimisvõimalusteta ja koos kohustuslike üldtingimustega; ja teiseks oli 29-protsendiline viivitusintressi määr kehtestatud trükitud klauslis, esitatud ülejäänud tekstist kirjatüübi poolest eristamata kujul ja spetsiaalse nõustumuseta tarbija poolt.
- 30 Võttes selles olukorras arvesse eelkõige Euribori intressimäära („Euro interbank offered rate”) ja Euroopa Keskpanga (EKP) intressimäära ning asjaolu, et viidatud viivitusintressid olid laenuintressist enam kui 20 punkti kõrgemad, tunnistas Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell omal algatusel tühiseks viivitusintressi puudutava sätte, kuna see oli laadilt ebaõiglane, viidates Euroopa Kohtu

praktikale selles valdkonnas. Lisaks kehtestas ta kõnealuse viivitusintressi määraks 19%, viidates seadusjärgse intressi ja viivitusintressi määrale, mis olid esitatud 1990.–2008. aasta riigieelarve seadustes; ning nõudis, et Banesto arvutaks uuesti välja intressisumma ajavahemiku kohta, mida kõnesolev vaidlus puudutab.

- 31 Banesto esitas määruse peale apellatsioonkaebuse Audiencia Provincial de Barcelonale, väites sisuliselt, et Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell ei saanud menetluse selles staadiumis tunnistada omal algatusel tühiseks viivitusintressi puudutavat lepingu sätet, mida see kohus luges ebaõiglaseks, ega ka seda sätet muuta.
- 32 Eelotsusetaotluses märkis Audiencia Provincial de Barcelona esiteks, et Hispaania õigusnormid tarbijate ja kasutajate huvide kaitse kohta ei anna kohtule, kellele on esitatud maksekäsu nõue, õigust tunnistada ebaõiglasi tingimusi tühiseks ei omal algatusel ega ka *in limine litis*, kuna nende tingimuste õiguspärasuse analüüs kuulub üksnes tavamenetluse juurde, mis algatatakse vaid siis, kui võlgnik on esitanud vastuväite.
- 33 Mis puudutab teiseks liidu õigust, siis märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Euroopa Kohus on oma praktikas tõlgendanud direktiivi 93/13 artikli 6 lõiget 1 nii, et siseriiklikud kohtud peavad omal algatusel ebaõiglase tingimuse tühisust ja kohaldamatust käsitlema, isegi kui lepingupooled ei ole selle kohta ühtegi nõuet esitanud.
- 34 Siiski leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et määruses nr 1896/2006 – mis reguleerib nimelt maksekäsu valdkonda Euroopa Liidus – ei kehtestata ebaõiglase tingimuse omaalgatuslikku ega *in limine litis* hindamist, vaid piirdatakse üksnes rea nõuete ja tarbijale andmisele kuuluva teabe loetlemisega.
- 35 Tarbijakrediidilepinguid käsitlev direktiiv 2008/48 ega ka tarbijate huve kaitsvaid ettekirjutusi käsitlev direktiiv 2009/22 ei näe samuti ette menetluslikke mehhanisme, mis kohustaks siseriiklikke kohtuid omal algatusel tunnistama sellise tingimuse tühisust, nagu vaidlusaluses lepingus käsitletav.
- 36 Isegi kui tava, et ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingu teksti lisatakse viivitusintressi tingimus, tuleb käsitada direktiivi 2005/29 tähenduses „ebaõiglasena“, ei ole siseriiklikel kohtutel igal juhul pädevust hinnata omal algatusel sellise tava ebaõiglast laadi, kuna 30. detsembri 2009. aasta seadusega 29/2009, millega muudetakse ebaausa konkurentsi ja avalikustamise suhtes seaduses ette nähtud korda tarbija- ja kasutajakaitse parandamiseks (Ley 29/2009 por la que se modifica el régimen legal de la competencia desleal y de la publicidad para la mejora de la protección de los consumidores y usuarios, BOE nr 315, 31.12.2009, lk 112039) ei võetud Hispaania õigusesse üle selle direktiivi artikli 11 lõiget 2.
- 37 Neil asjaoludel otsustas Audiencia Provincial de Barcelona – kellel olid kahtlused liidu õiguse õige kohaldamise osas – menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas see, kui siseriiklik kohus hoidub otsustamast omal algatusel ja *in limine litis* ning mis tahes menetlusetapis, kas tarbijakrediidilepingus kehtestatud viivitusintressi (käesoleval juhul 29%) tingimus on tühine või ei ole ning kas seda tuleb kohandada või mitte, on liidu õigusega ning eelkõige tarbijakaitseõigusega vastuolus? Kas kohus võib ilma ühenduse õigusaktidega [antud] tarbijaõigusi kahjustamata otsustada, et ta seab sellise tingimuse võimaliku analüüsimise sõltuvusse võlgniku enda algatusest (tema asjakohasest vastuväitest)?
2. Kuidas tuleb direktiivi 93/13[...] artikli 6 lõike 1 ja direktiivi 2009/22[...] artikli 2 seisukohast kooskõllaliselt tõlgendada [...] [seadusandliku dekreei nr 1/2007] artiklit 83 [...] ? Mis ulatus on selles suhtes direktiivi 93/13[...] artikli 6 lõikel 1, kui selles on sätestatud, et ebaõiglased tingimused lepingus „ei ole tarbijale siduvad“?

3. Kas omaalgatusliku ja *in limine litis* kohtuliku kontrolli võib välistada, kui hageja määrab hagi selgelt kindlaks viivitusintressimäära, võla summa, st põhisumma ja intressid; leppetrahvid ja kulud, intressimäära ja ajavahemiku, mille eest kõnealuseid intresse nõutakse (või viite, et põhisummale tuleb omal algatusel lisada päritoluliikmesriigi õiguse alusel seaduslik intress), hagi aluse, sealhulgas võla aluseks olevate asjaolude kirjelduse ning nõutava intressi, ning täpsustab, kas tegemist on seadusjärgse intressiga, lepingulise intressiga, liitintressidega või laenu intressimääraga, kas selle on arvutanud hageja ja mitme protsendipunkti võrra on see kõrgem Euroopa Keskpanga baasmäärast, nagu näeb ette [...] määrus [nr 1896/2006] Euroopa maksekäsmenetluse kohta?
4. Kas juhul, kui direktiiv 2008/48[...] ei ole üle võetud, kohustavad selle artikli 5 [lõike 1] punktid 1 ja m ning artikkel 6 (mis käsitleb viivitusintressimäära „kohandamise üksikasju”) ja artikli 10 punkt l (milles on nimetatud „kohandamise korda”) krediitdiasutust sätestama lepingus eriti selgelt (mitte tekstikorpuses, ülejäänud tekstist eristamata) „lepingueelse teabena” selged ja nähtavad viited viivitusintressimääradele ning selle arvestamise alustele (finantskulud, sissenõudmiskulud [...]), ja lisama hoiatuse kaasnevate kulude kohta?
5. Kas direktiivi 2008/48[...] artikli 6 lõige 2 sisaldab kohustust teatada krediidi või laenu ennetähtaegsest maksetähtajast, mis annab õiguse kohaldada viivitusintressi? Kas direktiivi 2008/48[...] artiklis 7 sätestatud alusetu rikastumise keelu põhimõte on kohaldatav juhul, kui krediitdiasutus ei taha tagasi saada mitte üksnes vara (laenu põhisumma), vaid tahab kohaldada eriti kõrgeid viivitusintresse?
6. Kui õigusnorme ei ole üle võetud, kas siis direktiivi 2005/29[...] artikli 11 lõike 2 seisukohast võib kohus omal algatusel analüüsida ja lugeda ebaausaks tava lisada viivitusintresside tingimus lepingu teksti?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 38 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 93/13 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, nagu on käsitletud põhikohtuasjas, mis ei võimalda kohtul, kellele on esitatud maksekäsu nõue, hinnata omaalgatuslikult, *in limine litis* ega menetluse üheski muus staadiumis ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus sisalduva viivitusintressi tingimuse ebaõiglast laadi, kui see tarbija ei ole vastuväidet esitanud.
- 39 Esitatud küsimusele vastamiseks tuleb esmalt meelde tuletada, et direktiiviga 93/13 loodud kaitsesüsteem lähtub eeldusest, et tarbija on suhetes ettevõtjaga nõrgemal läbirääkimispositsioonil ja omab vähem teavet, mis viib selleni, et tarbija nõustub ettevõtja eelnevalt koostatud tingimustega, ilma et tal oleks võimalik mõjutada nende sisu (27. juuni 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-240/98-C-244/98: Océano Grupo Editorial ja Salvat Editores, EKL 2000, lk I-4941, punkt 25; 26. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-168/05: Mostaza Claro, EKL 2006, lk I-10421, punkt 25; ja 6. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-40/08: Asturcom Telecomunicaciones, EKL 2009, lk I-9579, punkt 29).
- 40 Seda nõrgemat positsiooni arvestades näeb selle direktiivi artikli 6 lõige 1 ette, et ebaõiglaste lepingutingimused ei ole tarbijale siduvad. Kohtupraktikast nähtuvalt on tegemist imperatiivse sättega, mille eesmärk on asendada lepinguga loodud formaalne tasakaal lepingupartnerite õiguste ja kohustuste vahel tegeliku tasakaaluga, mis taastab nendevahelise võrdsuse (vt eespool viidatud kohtuotsused Mostaza Claro, punkt 36, Asturcom Telecomunicaciones, punkt 30; 9. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-137/08: VB Pénzügyi Lízing, EKL 2010, lk I-10847, punkt 47, ja 15. märtsi 2012. aasta otsus kohtuasjas C-453/10: Pereničová ja Perenič, punkt 28).

- 41 Direktiiviga 93/13 ette nähtud kaitse tagamiseks on Euroopa Kohus juba korduvalt toonitanud, et sellist tarbija ning ettevõtja vahelist ebavõrdsust saab tasakaalustada ainult välise, lepingupooltest sõltumatu aktiivse sekkumisega (eespool viidatud kohtuotsused *Océano Grupo Editorial* ja *Salvat Editores*, punkt 27; *Mostaza Claro*, punkt 26; *Asturcom Telecomunicaciones*, punkt 31, ja *VB Pénzügyi Lízing*, punkt 48).
- 42 Neid põhimõtteid silmas pidades leidis Euroopa Kohus, et siseriiklik kohus peab omal algatusel hindama, kas direktiivi 93/13 kohaldamisalasse kuuluv lepingutingimus on ebaõiglane, ja sel moel tasandama tarbija ja ettevõtja vahelist ebavõrdsust (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus *Mostaza Claro*, punkt 38; 4. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-243/08: *Pannon GSM*, EKL 2009, lk I-4713, punkt 31; eespool viidatud kohtuotsused *Asturcom Telecomunicaciones*, punkt 32, ja *VB Pénzügyi Lízing*, punkt 49).
- 43 Seega ei piirdu liidu õigusega siseriiklikule kohtule selles valdkonnas antud roll pelgalt võimalusega otsustada lepingutingimuse võimaliku ebaõiglase olemuse üle, vaid see hõlmab ka kohustust kontrollida seda küsimust omal algatusel kohe, kui kõnealuse kohtu käsutuses on selleks vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud (vt eespool viidatud kohtuotsus *Pannon GSM*, punkt 32).
- 44 Sellega seoses on Euroopa Kohus leidnud vastusena eelotsusetaotlusele – mis esitati siseriikliku kohtu poolt, kes lahendas hagimenetlust, mis algatati pärast tarbija vastuväidet maksenõudele –, et see kohus peab võtma omal algatusel uurimismeetmed, et teha kindlaks, kas ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus sisalduv erandlikku kohtualluvust määrav tingimus kuulub direktiivi 93/13 kohaldamisalasse, ning kui see on nii, uurima omal algatusel sellise tingimuse võimalikku ebaõiglast olemust (eespool viidatud kohtuotsus *VB Pénzügyi Lízing*, punkt 56).
- 45 Käesolev kohtuasi erineb nendest, mille alusel tehti eespool viidatud kohtuotsused *Pannon GSM* ja *VB Pénzügyi Lízing*, siiski selle poolest, et see puudutab siseriikliku kohtu ülesannete määramist direktiivi 93/13 sätete alusel seoses maksekäsmenetlusega, ja seda enne tarbija esitatud vastuväidet.
- 46 Selles osas tuleb märkida, et kui vaidlustamata võlgade sissenõudmise siseriiklikke mehhanisme ei ole ühtlustatud, siis tuleb maksekäsmenetluse siseriiklikud rakendusmeetmed vastavalt menetlusautonoomia põhimõttele kehtestada liikmesriikide oma õiguskorra raames, ent seda siiski tingimusel, et need ei ole vähem soodsad, kui meetmed, mida kohaldatakse siseriikliku õigusega reguleeritavate sarnaste olukordade suhtes (võrdväarsuse põhimõte), ja et need ei muuda praktikas võimalikuks või ülemäära keeruliseks liidu õigusega tarbijatele antud õiguste kasutamist (tõhususe põhimõte) (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused *Mostaza Claro*, punkt 24, ja *Asturcom Telecomunicaciones*, punkt 38).
- 47 Mis puudutab võrdväarsuse põhimõtet, siis tuleb märkida, et Euroopa Kohtule ei ole teada ühtegi asjaolu, mis tekitaks kahtlusi, et põhikohtuasjas käsitletud õigusnormid ei ole selle põhimõttega kooskõlas.
- 48 Nimelt ilmneb toimikust, et Hispaania menetluskord ei võimalda siseriiklikul kohtul, kellele on esitatud maksekäsu nõue, hinnata omal algatusel, *in limine litis* ega menetluse üheski muus staadiumis ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus sisalduva viivitusintressi tingimuse ebaõiglast laadi direktiivi 93/13 artikli 6 alusel, kui see tarbija ei ole vastuväidet esitanud, ega ka sellise tingimuse ja siseriiklike avaliku korra sätete vastuolu, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus peab siiski kontrollima.
- 49 Tõhususe põhimõtte osas olgu meenutatud, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb iga juhtumit, mille puhul kerkib küsimus, kas mingi siseriiklik menetlusnorm muudab ühenduse õiguse kohaldamise praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks, analüüsida, arvestades selle normi kohta menetluse tervikus, vastava menetluse kulgu ning eripära erinevates liikmesriigi ametiasutustes (vt eespool viidatud kohtuotsus *Asturcom Telecomunicaciones*, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 50 Käesolevas asjas tuleneb Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et tsiviilkohtumenetluse seaduse artikli 812 kohaselt kohaldatakse maksekäsumenetlust rahalistele võlgadele, mille tasumise tähtpäev on möödunud, mis on likviidsed ja sissenõutavad ning mille summa ei ületa piirväärtust, mis põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal oli 30 000 eurot.
- 51 Tagamaks, et õiguskaitse oleks võlausaldajatele lihtsamini kättesaadav ja menetlus kulgeks kiiremini, näeb see artikkel ette üksnes selle, et võlausaldajad peavad lisama oma nõudele võla olemasolu tõendavad dokumendid, ent ei kohusta neid märkima selgelt viivitusintressi määra, täpset sissenõudmisperioodi ega selle sama määra võrdluspunkti, kõrvutatuna siseriikliku õiguse järgse seadusliku intressiga või Euroopa Keskpanga määraga.
- 52 Seega on tsiviilkohtumenetluse seaduse artikli 815 lõike 1 ja artikli 818 lõike 1 alusel siseriiklikul kohtul, kellele on esitatud maksekäsu nõue, pädevus, mis on piiratud vaid selle kontrollimisega, kas selle menetluse algatamise formaalsed tingimused on täidetud, ning nende täidetuse korral peab ta rahuldama talle esitatud nõude ning andma maksekäsu, ilma et ta saaks hinnata *in limine litis* ega menetluse üheski muus staadiumis nõude põhjendatust talle esitatud teabe alusel, välja arvatud siis, kui võlgnik keeldub oma võlga tasumast või esitab 20 päeva jooksul sellest maksekäsu teatamisest vastuväite. Vaidlustes, mille hind ületab seaduses kindlaksmääratud väärtuse, mis põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal oli 900 eurot, tuleb selline vastuväide tingimata esitada advokaadi abi kasutades.
- 53 Selles kontekstis tuleb märkida, et taoline menetluskord, mille alusel kohtul, kellele on esitatud maksekäsu nõue, on võimatu hinnata omal algatusel, *in limine litis* ega menetluse üheski muus staadiumis – ehkki talle on juba teada kõik vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud – ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus sisalduvate tingimuste ebaõiglast laadi, kui tarbija ei ole esitanud vastuväidet, on oma laadilt selline, mis võib kahjustada direktiiviga 93/13 taotletud kaitse tõhusust (vt selle kohta 21. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-473/00: Cofidis, EKL 2002, lk I-10875, punkt 35).
- 54 Arvestades maksekäsumenetluse tervikut, selle menetluse kulgu ja eripärasid, millele on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 50–52, esineb arvestatav risk, et asjaomased tarbijad ei esita nõutud vastuväidet, olgu siis seetõttu, et selleks antud tähtaeg on eriti lühike; et nende tahe end kaitsta on pärsitud, arvestades kohtuasjaga kaasnevate kulude ja vaidlustatud võla summa proportsiooni; või siis seetõttu, et nad ei ole teadlikud oma õigustest või nende ulatusest; või veel seetõttu, et ettevõtjate esitatud maksekäsu nõude sisu on piiratud ja seega on neile kättesaadav teave osaline.
- 55 Niisiis piisab sellest, kui ettevõtjad algatavad maksekäsumenetluse, mitte aga tavapärase tsiviilmenetluse, et jätta tarbijad ilma direktiiviga 93/13 taotletud kaitsest – see on vastuolus Euroopa Kohtu praktikaga, mille kohaselt kohtumenetluste eritunnused, mille kohaselt müüja või teenuste osutaja ja tarbija vahelist vaidlust siseriikliku õiguse raames menetletakse, ei tohi mõjutada tarbijale selle direktiivi sätetega antud õiguskaitset (eespool viidatud kohtuotsus Pannon GSM, punkt 34).
- 56 Selles olukorras tuleb sedastada, et põhikohtuasjas käsitletud Hispaania õigusnormid ei näi olevat kooskõlas tõhususe põhimõttega, kuna nendega tehakse võimatuks või ülemäära raskeks kohaldada direktiiviga 93/13 tarbijatele ette nähtud kaitset menetlustes, mille on algatanud ettevõtjad ja milles need tarbijad on kostjateks.
- 57 Nende kaalutluste alusel tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 93/13 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, nagu on käsitletud põhikohtuasjas, mis ei võimalda kohtul, kellele on esitatud maksekäsu nõue, hinnata omal algatusel, *in limine litis* ega menetluse üheski muus staadiumis – ehkki talle on juba teada kõik vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud – ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus sisalduva viivitusintressi tingimuse ebaõiglast laadi, kui see tarbija ei ole vastuväidet esitanud.

Teine küsimus

- 58 Andmaks eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku tõlgenduse liidu õiguse kohta (vt selle kohta 16. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-213/07: Michaniki, EKL 2008, lk I-9999, punktid 50 ja 51), tuleb teisest küsimusest aru saada nii, et selles soovitakse sisuliselt teada, kas direktiivi 2009/22 artikli 2 ja direktiivi 93/13 artikli 6 lõikega 1 on vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid, nagu on sätestatud seadusandliku dekreeedi 1/2007 artiklis 83, mis võimaldavad siseriiklikul kohtul, kui viimane tuvastab ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingu ühe ebaõiglase tingimuse tühisuse, täiendada seda lepingut nimetatud tingimuse sisu muutes.
- 59 Sellega seoses tuleb esmalt märkida, et põhikohtuasi toimub maksekäsumenetluse raames, mille algatas üks lepingupooltest, mitte aga direktiivi 2009/22 artikli 3 tähenduses „pädeva üksuse” algatatud lõpetamismenetluses.
- 60 Kuna viimati mainitud direktiiv ei ole põhikohtuasjas kohaldatav, ei ole vaja otsustada selle artikli 2 tõlgendamise üle.
- 61 Niisuguses olukorras tuleb selleks, et vastata küsimusele lepingu ühe tingimuse ebaõiglaseks tunnistamise tagajärgedest, viidata nii direktiivi 93/13 artikli 6 lõike 1 sõnastusele kui ka selle eesmärkidele ja üldisele ülesehitusele (vt selle kohta 3. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-482/07: AHP Manufacturing, EKL 2009, lk I-7295, punkt 27, ja 8. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-125/10: Merck Sharp & Dohme Corp., EKL 2011, lk I-1287, punkt 29).
- 62 Mis puudutab viidatud artikli 6 lõike 1 sõnastust, siis tuleb esiteks märkida, et esimene lauseosa selles sättes annab küll liikmesriikidele teatava autonoomia määra ebaõiglaste tingimuste kohaldatava õigusliku režiimi kehtestamisel, kuid näeb siiski otsesõnu ette kohustuse sätestada, et need tingimused „ei ole [...] tarbijale siduvad”.
- 63 Selles kontekstis on Euroopa Kohtul juba olnud võimalus kõnesolevat sätet tõlgendada nii, et siseriiklikel kohtutel, kes tunnistavad lepingutingimuste ebaõiglast laadi, tuleb välja selgitada kõik tagajärjed, mis siseriikliku õiguse kohaselt sellest tulenevad, et kõnesolevad tingimused ei oleks tarbijale siduvad (vt eespool viidatud kohtuotsus Asturcom Telecomunicaciones, punkt 58; 16. novembri 2010. aasta määrus kohtuasjas C-76/10: Pohotovost', EKL 2010, lk I-11557, punkt 62, ja eespool viidatud kohtuotsus Pereničová ja Perenič, punkt 30). Nimelt, nagu meenutati käesoleva kohtuotsuse punktis 40, on tegu imperatiivse sättega, mille eesmärk on asendada lepinguga loodud formaalne tasakaal lepingupartnerite õiguste ja kohustuste vahel tegeliku tasakaaluga, mis taastab nendevahelise võrdsuse.
- 64 Teiseks tuleb märkida, et liidu seadusandja nägi otsesõnu ette direktiivi 93/13 artikli 6 lõike 1 lause teises osas, nagu ka selle direktiivi põhjenduses 21, et ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud leping jääb „muus osas” pooltele siduvaks, kui see saab kehtida „ilma ebaõiglase tingimuseta”.
- 65 Niisiis ilmneb selle artikli 6 lõike 1 sõnastusest, et siseriiklikud kohtud peavad jätma ebaõiglase lepingutingimuse kohaldamata üksnes selleks, et see ei tekitaks tarbijale siduvaid tagajärgi, ilma et neil oleks õigust muuta nende tingimuste sisu. Nimelt peab see leping põhimõtteliselt kehtima jääma ilma ühegi muudatuseta, välja arvatud see, mis tuleneb ebaõiglaste tingimuste kõrvaldamisest, kui siseriiklike õigusnormide kohaselt on lepingu selline püsijäämine õiguslikult võimalik.
- 66 Seda tõlgendust kinnitavad lisaks ka direktiivi 93/13 eesmärk ja üldine ülesehitus.
- 67 Nimelt on Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt see direktiiv tervikuna meede, mis on hädavajalik liidule antud ülesannete täitmiseks, eelkõige elukvaliteedi tõstmiseks kogu liidu territooriumil (vt eespool viidatud kohtuotsused Mostaza Claro, punkt 37; Pannon GSM, punkt 26, ja Asturcom Telecomunicaciones, punkt 51).

- 68 Arvestades seega ettevõtjate suhtes nõrgemas olukorras olevate tarbijate kaitse aluseks oleva avaliku huvi laadi ja tähtsust, kohustab direktiiv 93/13 – nagu ilmneb selle artikli 7 lõikest 1 koostoimes selle põhjendusega 24 – liikmesriike sätestama piisavad ja tõhusad vahendid, „et lõpetada ebaõiglase tingimuste seadmine lepingutes, mis müüjad või teenuste osutajad tarbijatega sõlmivad”.
- 69 Selles kontekstis tuleb märkida, nagu mainis kohtujurist oma ettepaneku punktides 86–88, et kui siseriiklik kohus võiks muuta sellistes lepingutes sisalduvate ebaõiglase tingimuste sisu, võiks selline õigus kahjustada direktiivi 93/13 artikli 7 pikaajalist eesmärki. Nimelt aitaks niisugune õigus kaasa hoiatava mõju kõrvaldamisele, mida avaldatakse ettevõtjatele pelgalt sellega, et tarbija suhtes ei kohaldata selliseid ebaõiglaseid tingimusi (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Pohotovost’, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika), kuna ettevõtjad üritavad endiselt kasutada viidatud tingimusi, teades, et isegi kui need tunnistatakse kehtetuks, võib siseriiklik kohus lepingut siiski vajaduse piires täiendada, tagades seega nende ettevõtjate huvid.
- 70 Seetõttu, kui siseriiklikule kohtule antaks selline õigus, ei tagaks see iseenesest sama tõhusat kaitset tarbijale nagu see, mis tuleneb ebaõiglase tingimuste kohaldamata jätmisest. Lisaks ei saaks see õigus tugineda ka direktiivi 93/13 artiklile 8, mis annab liikmesriikidele õiguse käesoleva direktiivi reguleerimisalas vastu võtta või säilitada liidu õigusega kooskõlas olevad rangemad sätted, et tagada tarbijate kaitstuse kõrgem tase (vt 3. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas C-484/08: Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid, EKL 2010, lk I-4785, punktid 28 ja 29, ning eespool viidatud kohtuotsus Pereničová ja Perenič, punkt 34).
- 71 Nendest kaalutlustest tuleneb seega, et direktiivi 93/13 artikli 6 lõiget 1 ei saa tõlgendada nii, et see annab siseriiklikule kohtule juhul, kui ta tuvastab ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus ebaõiglase tingimuse, muuta selle tingimuse sisu, selle asemel et jätta see tingimus lihtsalt lepingu suhtes kohaldamata.
- 72 Sellega seoses peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollima, milliseid siseriiklikke menetlusnorme kohaldatakse tema käsitletavale vaidlusele, ja tegema kõik, mis on tema pädevuses, arvestades siseriiklikku õigust tervikuna ning kasutades siseriiklikus õiguses tunnustatud tõlgendusmeetodeid, et tagada direktiivi 93/13 artikli 6 lõike 1 täieulatuslik rakendamine ja saavutada direktiivi eesmärgiga kooskõlas olev tulemus (vt selle kohta 24. jaanuari 2012. aasta otsus kohtuasjas C-282/10: Dominguez, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 73 Eelneva põhjal tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 93/13 artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid, nagu on sätestatud seadusandliku dekreediga 1/2007 artiklis 83, mis võimaldavad siseriiklikul kohtul, kui see tunnistab ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingu ühe ebaõiglase tingimuse tühisust, täiendada seda lepingut nimetatud tingimuse sisu muutes.

Kolmas kuni kuues küsimus

- 74 Kolmanda kuni kuuenda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada esiteks, mis on siseriiklike kohtute ülesanded määruse nr 1896/2006 ja direktiivi 2005/29 alusel, kui need kohtud analüüsivad lepingu viivitusintresse käsitlevat tingimust – nagu põhikohtuasjas – ja teiseks seda, mis on finantseerimisasutuste kohustused, kui nad soovivad kohaldada krediitdilepingutes viivitusintressi määra, direktiivi 2008/48 artikli 5 lõike 1 punktide l ja m, artiklite 6 ja 7 ning artikli 10 lõike 2 punkti l tähenduses.
- 75 Hispaania Kuningriik ja Euroopa Komisjon väidavad, et need küsimused on vastuvõetamatud, kuna nendes käsitletud liidu õigusnormid ei ole põhikohtuasja suhtes kohaldatavad ja seetõttu ei ole nende õigusnormide tõlgendamine eelotsusetaotluse esitanud kohtule selle vaidluse lahendamiseks vajalik.

- 76 Sellega seoses tuleb esmalt meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artikli 267 järgses menetluses, mis põhineb selgel siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete eristamisel, kohtuasja faktiliste asjaolude hindamine vaid siseriikliku kohtu pädevuses. Üksnes asja menetleval ja selle lahendamise eest vastutaval siseriiklikul kohtul on kohtuasja eripärasid arvesse võttes õigus hinnata eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks ning Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega niipea, kui need küsimused puudutavad liidu õiguse tõlgendamist, peab Euroopa Kohus põhimõtteliselt otsuse tegema (12. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-145/03: Keller, EKL 2005, lk I-2529, punkt 33; 18. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-119/05: Lucchini, EKL 2007, lk I-6199, punkt 43, ja 11. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-11/07: Eckelkamp jt, EKL 2008, lk I-6845, punktid 27 ja 32).
- 77 Seega saab Euroopa Kohus keelduda siseriikliku kohtu esitatud eelotsusetaotluse lahendamisest vaid siis, kui on ilmne, et taotletud liidu õiguse tõlgendusel ei ole mingit seost põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on oletuslik või kui Euroopa Kohtule ei ole teada talle esitatud küsimustele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised või õiguslikud asjaolud (vt eelkõige 5. detsembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-94/04 ja C-202/04: Cipolla jt, EKL 2006, lk I-11421, punkt 25, ja 1. juuni 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-570/07 ja C-571/07: Blanco Pérez ja Chao Gómez, EKL 2010, lk I-4629, punkt 36).
- 78 Tuleb märkida, et just selline olukord esineb käesolevas kohtuasjas.
- 79 Mis puudutab eelkõige kolmandat küsimust, siis tuleb märkida, et määruse nr 1896/2006 tõlgendus ei oma mingit tähtsust seoses otsusega, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus peab tema arutatavas asjas tegema. Nimelt tuleb esiteks märkida, nagu ilmneb Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et põhikohtuasja asjaolud ei kuulu selle määruse kohaldamisalasse, mis vastavalt artikli 1 lõikele 1 käsitleb üksnes piiriüleseid tehinguid, vaid neile asjaoludele kohaldatakse endiselt üksnes tsiviilkohtumenetluse seaduse sätteid. Teiseks tuleb täpsustada, et see määrus, nagu sõnaselgelt ilmneb selle põhjendusest 10, ei asenda ega ühtlusta siseriiklikke norme, mis käsitlevad vaidlustamata nõuete sissenõudmist.
- 80 Mis puudutab neljandat küsimust, siis on ilmne, et direktiivi 2008/48 artikli 5 lõike 1 punkte l ja m, artiklit 6 ja artikli 10 lõike 2 punkti l, mille tõlgendust eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib, ei kohaldata põhikohtuasjale *ratione temporis*, kuna see puudutab J. Calderón Camino ja Banesto vahel 28. mail 2007 sõlmitud krediidilepingu väidetavalt ebaõiget täitmist J. Calderón Camino poolt.
- 81 Sellega seoses piisab, kui märkida, et vastavalt direktiivi 2008/48 artiklitele 27, 29 ja 31 jõustus see direktiiv 11. juunil 2008 ja et liikmesriigid pidid vastu võtma vajalikud meetmed selle täitmiseks enne 11. juunit 2010 ehk kuupäeva, mil tunnistati kehtetuks direktiiv 87/102. Lisaks on sama direktiivi artikli 30 lõikes 1 otsesõnu sätestatud, et seda ei kohaldata siseriiklike rakendusmeetmete jõustumise kuupäeval kehtivate krediidilepingute suhtes.
- 82 Viiendas küsimuses soovitakse esiteks teada, kas direktiivi 2008/48 artikli 6 lõige 2 kohustab krediidasutust teatama krediidi või laenu ennetähtaegsest maksetähtajast, mis annab õiguse kohaldada viivitusintressi; ja teiseks, kas sama direktiivi artiklis 7 sisalduvat alusetu rikastumise keelu põhimõtet võib kohaldada, kui see krediidasutus nõuab tagasi mitte üksnes vara, vaid ka eriti kõrgeid viivitusintresse; selle küsimusega seoses tuleb märkida esmalt, et Euroopa Kohtule esitatud toimikust ilmneb, et eelotsusetaotluse esitanud kohus soovis tegelikult selle küsimusega viidata direktiivi 87/102 vastavatele sätetele, mis ainsana on seotud kõnesoleva küsimuse esemega.
- 83 Isegi kui tunnistada viienda küsimuse sellist tegelikku ulatust (vt selle kohta 18. novembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-107/98: Teckal, EKL 1999, lk I-8121, punktid 34 ja 39), tuleb siiski märkida, nagu seda tegi ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 99 ja 100, et eelotsusetaotluses ei ole mingit teavet selle kohta, et põhikohtuasjas oleks probleem kas tarbija eelneva teavitamisega seoses aastases intressimääras tehtud muudatustega või siis kauba tagastamisega võlausaldajale, mis toob kaasa võlausaldaja alusetu rikastumise.

- 84 Seega näib olevat ilmne, et viies küsimus on laadilt hüpoteetiline, sest direktiivi 87/102 nende sätete tõlgendamisel ei ole mingit seost põhikohtuasja esemega.
- 85 Mis puudutab lõpuks kuuendat küsimust, milles soovitakse teada, kas direktiivi 2005/29 üle võtmata jätmise korral tuleb selle artikli 11 lõiget 2 tõlgendada nii, et siseriiklik kohus võib omal algatusel hinnata tegevuse ebaausat laadi, mis seisnes lepingu teksti viivitusintressi tingimuse lisamises, siis piisab märkimisest, nagu tegi kohtujurist oma ettepaneku punktis 106, et eelotsusetaotluses ei osunda miski sellele, et Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell oleks leidnud maksekäsu taotlust tagasi lükkavas määruses, et ebaausat kaubandustava tähendas asjaolu, et Banesto lisas J. Calderón Caminoga sõlmitud krediidilepingusse sellise viivitusintresside tingimuse, nagu on käsitusel põhikohtuasjas.
- 86 Tuleb ka märkida, et oma otsuses esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitavaid kaalutlusi selle küsimuse kohta, viidates otsesõnu „pangandusametuse võimalikule ebaausale tavale”.
- 87 Järelikult on ilmne, et direktiivi 2005/29 tõlgendamine on põhikohtuasja eseme suhtes pelgalt oletuslikku laadi. Selles kontekstis ei puutu viidatud vaidluse lahendamise seisukohalt asjasse ka selle direktiivi üle võtmata jätmine.
- 88 Seetõttu tuleb eelnevaid kaalutlusi arvestades tunnistada eelotsusetaotluse esitanud kohtu kolmas kuni kuues küsimus vastuvõetamatuks.

Kohtukulud

- 89 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, nagu on käsitletud põhikohtuasjas, mis ei võimalda kohtul, kellele on esitatud maksekäsu nõue, hinnata omal algatusel, *in limine litis* ega menetluse üheski muus staadiumis – ehkki talle on juba teada kõik vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud – ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus sisalduva viivitusintressi tingimuse ebaõiglast laadi, kui see tarbija ei ole vastuväidet esitanud.
2. Direktiivi 93/13 artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid, nagu on sätestatud 16. novembri 2007. aasta seadusandliku dekreediga 1/2007, millega kiidetakse heaks tarbijate ja kasutajate kaitse üldseaduse ja teiste täiendavate seaduste konsolideeritud versioon (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias), artiklis 83, mis võimaldavad siseriiklikul kohtul, kui see tunnistab ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingu ühe ebaõiglase tingimuse tühisust, täiendada seda lepingut nimetatud tingimuse sisu muutes.

Allkirjad